November, 1908. 2. Aargang — Nr. 9.

KVINDESTEMMERETS-BLADET.

Oversigt over Stemmeretsarbejdet i de Lande, der med Danmark er indtraadt i Alliancen.

Udgivet af Kvindevalgretsklubben.
Led af: ‹International Woman Suffrage Alliance.›

Nye Abonnenter for 1908 betaler kun 1 Kr. for sidste Halvdel af Aaret.
Bestilles gennem alle Postkontorer.

Mary Wollstonekraft.

Vi giver her Billedet af den Kvinde i England som blev Pioneer for Kvindesagen i sit Land, og hvis Ord senere er blevne fremførte af tænkende og Retfærdighedssøgende Kvinder gennem mange Generationer; ja, de har aldrig straalet stærkere end netop i Nutiden. For at bibringe os Danske Forstaaelsen af hendes Betydning, vil jeg hermed lade følge et Uddrag af den Introduktion, hvormed Mrs Millicent Fawcett indledede den nye Udgave af Mary Wollstonecrafts Bog: ›A Vindication of the Rights of Woman‹, som udkom i 1891 — godt og vel et Aarhundrede efter at dens første Fremkomst overrumplede Verden ved sine overraskende Synspunkter, som Samtiden havde Vanskelighed ved at kunne forstaa.

Mrs Millicent Fawcett siger herom i sin Introduktion: ›Det var Mary Wollstonecrafts gode Lykke, at da hun talte, var Folk forberedte paa at høre og opfatte, hvad hun havde at sige*). Paa en Maade var hun ligesaa meget Produktet af Bevægelsen for Kvinderettighederne som dens første Talsmand. Den Gæring i Sindene, som havde frembragt nye Tanker om Menneskerettigheder, der var bestemte til snart at skulle kuldkaste en ubegrænset Despotismes Authoritet — ihvor den saa end herskede i det vestlige Europa — denne Gæring kunde ikke bryde sig sin Vej uden at præge sin Virkning paa den største Despotisme af alle, den, som Mænd udøver over Kvinder. Tanken om, at Kvinderne kun er skabte til at yde Mændene deres Glæder, Fornøjelser og Nydelser er i nært Slægtskab med den Anskuelse, at Bønder og Arbejdere kun er til for at kunne tilfredsstille de aristokratiske Klassers Luner og Fornøjelser. Anskuelser af denne Art udryddes vanskeligt, og det er Mary Wollstonecrafts Hovedfordring paa de senere Slægtleds Taknemmelighed, at medens hun beviste, hvor falsk en Livsanskuelse det var, der gjorde Kvindens Plads i Tilværelsen afhængig af den Nytte eller den Velvære hun skænkede Manden, havde hun til samme Tid høje Tanker om Kvindens huslige Pligters Helligkeds, og hun slog aldrig af paa disse Forpligtelsers store Værd, hvad enten de saa kom i Anvendelse ligeover for den Enkelte, Familien eller Samfundet. Mary Wollstonecraft ønskede — saaledes som hun i sin Fortale fremførte — at se Kvinderne i en Stilling, i hvilken de kunde *fremme* istedetfor *hindre* Menneskehedens Fremskridt.

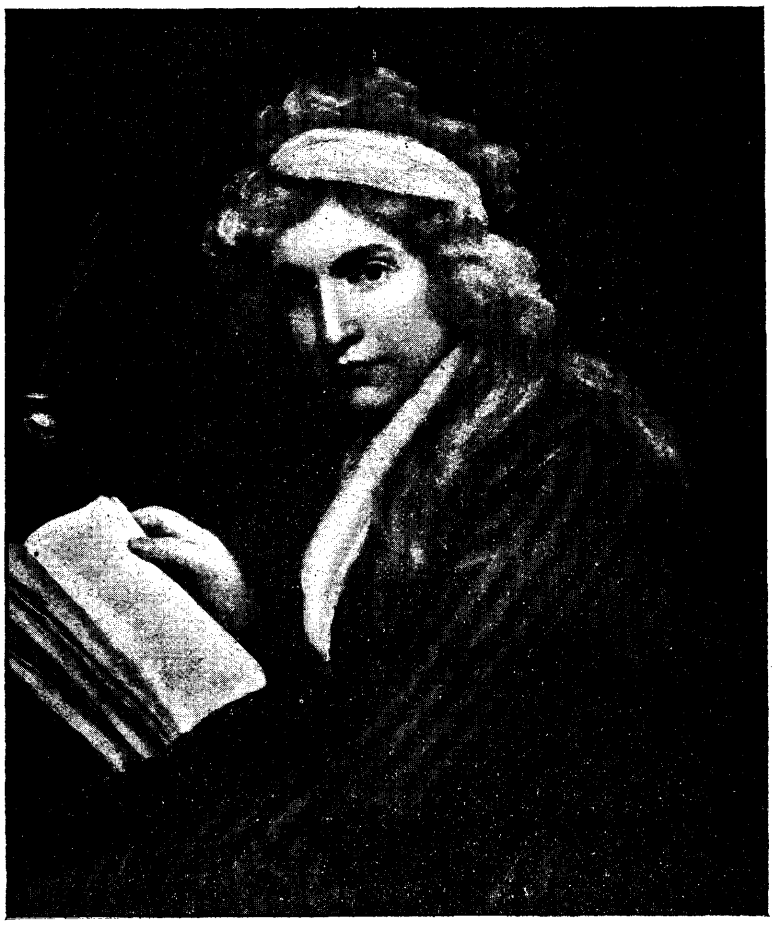

Mary Wollstonecraft

›Mine Beviser?‹ siger hun, ›de er byggede ›op paa den enkle Anskuelse, at hvis Kvinderne ikke ved deres Opdragelse forberedes ›til at blive Mændenes Kammerater, saa vil de virke hæmmende paa Kultur og Fremskridt.

›Det er saa langt fra, at Kvindernes Fremskridt og Udvikling ›leder dem til at forsømme deres ›Familie, at man tvertimod maa ›sige, at jo mere Kundskab Kvinderne erhverver sig, jo stærkere ›vil de føle sig knyttede til deres ›Pligter. Ja, forstaar de først ›disse ret, vil ingen Magt paa ›Jorden kunne bringe Kvinderne ›til at give Afkald paa dem!‹

›I den nøgterne sunde Fornufts Belysning, sammenstiller Mary Wollstonecraft to Kendsgerninger, hvilke som en Syre ætser sig ind i hendes Tids moralske Fibrer. Den ene Kendsgerning er Antagelsen af: ›*at Kvindens eneste Maal er Ægteskabet.*‹ En ugift Kvinde var at anse som en Misvækst i Samfundet. Ogsaa blev Kvinder, som var komne forbi Aldersgrænsen for Ægteskabet, behandlede med saare knap Høflighed. Mary Wollstonecraft citerer en Skribent, der lader dette Synspunkt uden Forbehold komme frem: ›*Hvad har vel en Kvinde at gøre i denne Verden, naar hun er over de Fyrre?*‹

›Medens Kvinderne paa tusinde Maader indprentedes, at Maalet for deres Tilværelse var at erobre sig en Ægtefælle, saa lærte de til samme Tid, at hvad det galdt om var, at Ingen maatte lade sig mærke med dette. Opdragelsen, Dragterne, Maaden at føre sig paa, ja, hele Tankeretningen skulde stile mod dette ene Maal. I Mary Wollstonecrafts Tid sagde de, der ledede Kvindernes Opfattelse af, hvad der var passende, at en Kvinde aldrig maatte tilstaa sin Kærlighed til en Mand, ja, selv ikke til den, hun skulde ægte. Det blev anset som i højeste Grad usømmeligt for en Kvinde at vise hun giftede sig af Tilbøjelighed. Hun maatte altid anstille sig, som om det var hendes fysiske og aandelige Svaghed, der havde maattet give efter for Bejlerens indtrængende Heftighed.

›Kvinderne søger deres Levebrød i Ægte-

*) Dette Sted hentyder sandsynligvis til en langt tidligere Pioneer Mary Astell, der i Modsætning til Mary Wollstonecraft ikke gjorde nogen mærkeværdig Virkning, men stod ensom.